

Nr 29.

Av herr **Olsson, Oscar**, om rätt för kommun att upp-
rätta fyraåriga praktiska realskolor, byggda på den
sexklassiga folkskolan, m. m.

De vid 1927 års riksdag genomförda förändringarna i vårt skolväsen av-
sågo så gott som uteslutande lättnader och förbättringar för den jämförelse-
vis fåtaliga grupp av svenska barn som ämna fortsätta sin utbildning vid
universitet och högskolor eller ägna sig åt levnadsbanor, för vilka kräves
en mera teoretisk utbildning. I motioner i båda kamrarna fästes emellertid
uppmärksamheten på nödvändigheten att även bereda bättre bildningsmög-
ligheter för den stora massan av svenska barn, för alla dem som skulle
ägnas åt praktiska levnadsbanor som arbetare i industrien och i jord-
bruket. Riksdagen beslöt också skrivelse om utredning beträffande inrät-
tandet av en allmän praktisk ungdomsskola vid sidan om den nuvarande
realskolan. Till resultatet av den sent omsider av 1927 års skolsakkunniga
igångsatta utredningen återkommer jag senare.

Under de förlutna åren har den allt mer omkring sig gripande ung-
domsarbetslösheten ytterligare framhävt nödvändigheten av en sådan prak-
tisk ungdomsskola efter den egentliga folkskolan. Utan en sådan ungdoms-
skola måste man för framtiden räkna med en omfattande permanent ung-
domsarbetslöshet och alla de obotliga samhällsskador en sådan drager med
sig, inte minst i form av ett växande befolkningsinslag av genom sysslös-
heten moraliskt undergrävda och i fråga om arbetseffektiviteten mindervär-
diga medborgare. Det är således ett ofrånkomligt samhällsintresse att ge
alla svenska barn tillfälle att genomgå en god praktisk ungdomsskola, som
gör dem väl rustade för utträdet i förvärvsarbetet och samhällslivet. Kost-
naderna för denna skola bli många gånger om betalda genom bortelimine-
randet av ett stort både ekonomiskt och moraliskt undermåligt befolknings-
skikt, som ersättes med för livskampen väl utbildade medborgare. För öv-
rigt måste för närvarande även den sysslösa ungdomen på samhällets be-
kostnad få sitt underhåll, varför det också från den synpunkten måste bli
fördelaktigare att sörja för en god praktisk utbildning av den under de
första ungdomsåren.

I den mån samhället lyckas vinna allmänt förtroende för en sådan prak-
tisk ungdomsskola, komma också föräldrarna att anstränga sig för att låta
sina barn gå igenom den. Den skolform, som nu närmast, ehuru i alltför
otillräcklig grad, tillgodoser denna praktiska skolas behov, är den yrkes-
bestämda högre folkskolan. På de platser, där denna finnes, har det visat
sig att många föräldrar föredraga den för fortsättningsskolan under de två

år skolplikten varar utöver den egentliga folkskolan. För en verkligt god praktisk utbildning i den utsträckning denna skolform kan ge en sådan, behövs det således endast en utsträckning av den nuvarande skolgången av ett år, eftersom dessa skolor i allmänhet äro treåriga. Tillåtelse borde därför snarast lämnas alla kommuner som så önska att upprätta en praktisk realskola i huvudsaklig överensstämmelse med förslag som framlagts av 1927 års skolsakkunniga och kungl. skolöverstyrelsen. Även vid inbyggande i statens realskola av sådan praktisk realskola under den närmaste tiden borde initiativet utgå från kommunen. Då det innevarande år ej på någon plats torde kunna bli tal om annat än förberedande åtgärder i detta syfte, kan det överlämnas åt Kungl. Maj:t att till nästa riksdag framlägga förslag om villkoren för kommun som önskar sådana inbyggda praktiska linjer i realskolan samt hemställa om nödiga anslag för ändamålet.

Den 24 april 1931 avgav skolöverstyrelsen underdånigt utlåtande över 1927 års skolsakkunnigas utredning och förslag rörande praktiska bildningslinjer på realskolans åldersstadium, sedan yttrande infordrats från vederbörande lärarkollegier och skolstyrelser samt vissa lärarorganisationer.

De skolsakkunniga liksom skolöverstyrelsens majoritet ha vid sidan om betydelsen av yrkesbestämd utbildning som en av huvudsynpunkterna för sina förslag tagit den i 1927 års riksdagsskrivelse framförda önskan att finna medel för att förhindra en alltför stark dragning till de »lärda» banorna. De sakkunniga ha också i sin undersökning visat hurusom den nuvarande realskolan medför en olycklig överproduktion av folk som söka sig till statens verk och slutligen i stor utsträckning hamna på platser med rätt okvalificerat och dåligt betalt kontorsarbete, under det att en ej »högre» men mera praktisk utbildning skulle ha gett dem goda utsikter både på de tekniska arbetsområdena i statens verk och, framför allt, på vissa poster i industriell eller merkantil verksamhet. Som typiska exempel på de förtvivlade förhållandena framdrages antalet sökande till fem postexpeditörkurser under senare år, vid vilka endast 30—57 kunde antagas av från 343 till 645 sökande. Allt under det att denna opraktiska skoltyp lockar till sig ett snabbt växande antal elever. År 1930 avlades realskoleexamen av 3,970 elever mot 2,197 år 1920 — en ökning på mer än 80 % — och 1,502 år 1910¹⁾.

Skolöverstyrelsen finner med all rätt att det synes »vara en fullt legitim strävan att föräldrarna söka bereda sina barn möjlighet att genomgå denna (realskolan), då denna skolform ju väsentligen tjänar ett allmänbildande syfte och ett allmänbildningsmätt av realskolans omfattning måste anses vara av värde för de unga oberoende av deras kommande verksamhet». Det enda som med skäl kunde anmärkas till detta resonemang vore, att man lämpligen borde kunna ge detta allmänbildningsmätt i en för folkets flertal praktisk skolform i stället för i den för flertalet opraktiska nuvarande realskolan.

Detta tycks också ha föresvävat en minoritet i skolöverstyrelsen, som yrkar att den föreslagna praktiska realexamen skall förläggas till de treåriga

¹⁾ Vårterminen 1931 anmälde sig 4,436 elever till undergående av realexamen.

yrkesbestämda högre folkskolorna, vilka under sin verksamhet otvetydigt visat sig i stånd att ge en god praktisk utbildning. Minoritetens resone-
 mang är dock helt verklighetsfrämmande i den förmodan att man härigenom
 skulle kunna få en avlastning av det teoretiskt betonade läroverket. Skol-
 överstyrelsens majoritet har alldeles rätt i sin uppfattning: »Tendensen att
 söka fortsatt utbildning för sina barn i skolor av läroverkstyp är uppenbar-
 ligen mycket djupt rotad hos svenska föräldrar och målsmän.» I full över-
 ensstämmelse med de vid 1927 års riksdag framförda motionerna ger skol-
 överstyrelsens majoritet följande sammanfattning av kardinalbristen i det
 nuvarande skolsystemet med sin klyfta mellan de teoretiska och praktiska
 skolorna:

»Det uppstår lätt ett sken, att det praktiska arbetet lämpar sig för dem,
 som sakna intellektuella eller ekonomiska förutsättningar att genomgå en
 utbildning, som berättigar dem till inträde på andra, mera ansedda levnads-
 banor. Ungdom ur mera väl-situerade hem försöker i det längsta att komma
 in på de teoretiska banorna, oberoende av håg och fallenhet, och trots att
 de i många fall måhända äga en utpräglad praktisk begåvning. Och i de
 mindre burgna hemmen vill man likaledes så långt möjligt bereda barnen
 en 'bättre' uppfostran, vilken fattas liktydig med en teoretisk utbildning.
 Med andra ord, rekryteringen till det praktiska, produktiva arbetet lider
 kvalitativt av den undervärdering, som alltjämt, om också betydligt mindre
 än tidigare, kommer detta arbete till del, och detta icke minst på grund av
 den skarpa klyvning i utbildningsvägarna¹⁾, som vårt undervisningsväsende i
 förevarande avseende företer.»

Enda sättet att få ur vägen denna mindervärdighetsstämpel på den prak-
 tiska ungdomsskolan är att låta *samma* skola få hand om både den teoretiskt
 och praktiskt betonade allmänbildningen. Denna konsekvens har också
 tagits både av de skolsakkunniga och av skolöverstyrelsen. Ett genomförande
 av denna princip skulle för övrigt inte bara beteckna ett socialt nyförvärv
 av största räckvidd för vårt folks utveckling, det står också i bästa överens-
 stämmelse med synnerligen fruktbärande resultat av den moderna pedagogikens
 arbete på detta område. Genom den av de sakkunniga föreslagna differentie-
 ringen i realskolans undervisning skulle, som skolöverstyrelsen uttrycker
 det, de föräldrar som önska tillförsäkra sina barn en någorlunda god allmän-
 bildning liksom hittills kunna låta dem genomgå realskolan eller en med
 realskolan jämställd skolform, men möjlighet skulle för eleverna stå öppen
 att, med vinnande av tid, redan i realskolan inhämta vissa för praktisk
 yrkesutövning nödvändiga förkunskaper, som annars måste inhämtas i sär-
 skilda skolor eller kurser.

Det är således otvivelaktigt stora värden för vårt folk som skulle till-
 spillogivas, om statsmakterna vid införande av praktisk realexamen i likhet
 med minoriteten i skolöverstyrelsen för denna krävde mindre utbildningstid
 i särskilda skolor än för den gamla teoretiskt betonade realexamen i läro-

¹⁾ Kursiv av motionären.

verken. Av lärarkollegierna vid de yrkesbestämda högre folkskolorna tillstyrka också inemot två tredjedelar i huvudsak förslaget om fyraåriga linjer.

Däremot har minoriteten alldeles rätt i sitt starka framhävande av att den praktiska ungdomsskolan inte i första hand och förnämligast får se på deras intressen som framför allt sträva att nå fram till en socialt högt värdesatt examen. Den synpunkten må vara hur förklarlig som helst från lärar- och ämbetsmannasynpunkt, svenska folkets breda lager rör den ganska litet. För dem är huvudsaken att så många svenska barn som möjligt, framför allt blivande bönder och arbetare, kunna sättas i tillfälle att komma i åtnjutande av denna ungdomsskolas praktiska undervisning även om flertalet inte har tid och råd att genomgå alla klasserna. Därför är det en riktig tanke hos minoriteten att, även om statsmakterna skulle följa de sakkunnigas förslag om införandet av fyraåriga praktiska linjer, dock yrka på ordentlig kursavslutning också med genomgång av tredje klassen. Om detta skall ordnas i förening med en särskild avgångsexamen eller ej, torde inte spela den avgörande roll som både majoriteten i överstyrelsen, i likhet med de sakkunniga, och minoriteten tillägga denna anordning. De allra flesta som sätta värde på examen och behöva den, komma nog att gå igenom alla fyra klasserna, de övriga torde väl ha lika lätt i framtiden som de yrkesbetonade högre folkskolornas elever för närvarande att reda sig utan sådan examen. Dessa högre folkskolor äro ju enligt samstämmiga vittnesbörd högt skattade av både arbetsgivare och målsmän. Hur med en eventuell examen efter tredje året bör förfaras, kan riksdagen lugnt överlämna åt Kungl. Maj:ts prövning.

En synnerligen lämplig utväg står alltid öppen, som möjligen kan tillfredsställa alla parter. Den praktiska realexamen blir betydligt mera betungande för eleverna än den vanliga realexamen, eftersom i den förra även ingå praktiska examensarbeten i vissa av de ämnen som avse färdigheters bibringande. Dessa praktiska arbeten kunde lämpligen uppvisas under senare delen av tredje läsårets vårtermin, som således bleve den egentliga examens-terminen för det praktiska arbetet. Vid sökande av anställning i praktiskt arbete kunde då de från tredje klassen utgångna eleverna framvisa ett avgångsbetyg som samtidigt vore ett examensbetyg i de för arbetsgivaren i allmänhet viktigaste ämnena.

Genom denna anordning vunne också skolöverstyrelsen, både majoriteten och minoriteten, gehör för sin viktigaste kritiska anmärkning mot de sakkunnigas förslag. De sakkunniga ha, trots sin riktiga principiella inställning till den nuvarande realskolan såsom i alldeles för stor utsträckning bortledande från de praktiska levnadsbanorna, i så hög grad låtit binda sig av en missriktad skoltradition, att i det stora hela undervisningen i de två första klasserna i den praktiska realskolan, framför allt i de inbyggda linjerna, skulle bli densamma som i den nuvarande realskolan. Fackundervisningen skulle således praktiskt taget uppskjutas till tredje klassen. Onekligen ett något underligt sätt att intressera ungdomen för det praktiska arbetet genom att avhålla den därifrån så mycket som möjligt under de två

första skolären! Skolöverstyrelsen visar också att i de yrkesbestämda högre folkskolorna fackundervisningen påbörjas redan i första klassen och anbefaller — utom i fråga om de »inbyggda» linjerna — att lärjungarna redan från början få inrikta sig på sitt yrkesstudium och sedan under hela skoltiden få behålla kontakten med dylikt studium. Fackundervisningen hotade annars att i den praktiska skolan i många fall bli mindre väl tillgodosedd än i de nuvarande högre folkskolorna. Skolöverstyrelsen har säkert rätt i sin uppfattning att det är av stor betydelse att undervisningen i de praktiska ämnena får börja så tidigt som möjligt, liksom att dessa rent pedagogiskt lämpa sig för ett lägre stadium, under det att genom en sådan anordning på det högre stadiet frigöres tid för andra ämnen, vilkas studium där kan göras mer fruktbarande än tidigare. Överstyrelsen antyder också i annat sammanhang utvägen att låta fjärde årskursen bli en påbyggnad på den avrundade och med examen avslutade treåriga kursen och avsedd att leda till praktisk realexamen, i vilket fall den praktiska utbildningen i huvudsak borde förläggas till den treåriga kursen, under det att fjärde klassen finge väsentligen upptaga teoretiska ämnen. Denna utväg synes i stort tillgodose alla berättigade intressen hos båda riktningarna. De uppkonstruerade invändningarna torde sakna intresse utanför en rent teoretisk lärar- och ämbetsverksdiskussion. Skolöverstyrelsen är angelägen betona att det här till en början gäller försök, men då bör det också vara av vikt att försöket får göras i överensstämmelse med de av överstyrelsen själv som riktiga proklamerade principerna.

Men är det riktigt att börja med de praktiska ämnena i de fristående praktiska realskolorna, måste det också vara det i de »inbyggda» linjerna. Ätminstone om man ser saken från lärjungarnas synpunkt, den enda synpunkt som bör få göra sig gällande! Här äro emellertid sakkunniga och skolöverstyrelsen rörande eniga i sin uppfattning att den praktiska realskolans intressen helt naturligt måste offras vid dess sammanförande med den teoretiskt betonade skolans till ett gemensamt läroverk. Varför skulle inte undervisningen kunna differentieras även i första och andra klassen av de inbyggda linjerna? Överstyrelsens minoritet anser de mindre realskolornas och de kommunala mellanskolornas elevantal så litet att det kan ifrågasättas om någon differentiering på en praktisk och en teoretisk linje — »allmän», som den senare får heta — där kan komma till stånd. Men varför vore det i så fall helt naturligt att den praktiska skolan skulle vika för den ur folkflertalets synpunkt opraktiska? Meningen med införandet av den praktiska realskolan är väl att den så småningom skall bli den »allmänna», i den betydelsen att det långt övervägande antalet skolungdom skall söka sig dit. Men samtidigt blir tillströmningen till de nu »mindre» skolorna tillräckligt stor för att också en mera teoretisk linje skall kunna upprätthållas. Meningen är ju inte att påtvinga kommunerna realskolor av ena eller andra typen utan att låta kommunerna inrätta dem i mån av behov. Men då har staten ingen anledning att gynna den teoretiskt inriktade skolan på bekostnad av den praktiska. I den riktningen går inte utvecklingen, bör inte heller göra det.

Av överstyrelsemajoritetens undervärdering av den praktiska utbildningen i jämförelse med den teoretiska förklaras dess avvisande av de sakkunnigas förslag om inrättande av praktisk realskola även för huslig undervisning. Det är huvudsakligen det lägre timtalet för de teoretiska ämnena jämfört med den traditionella realskolan som förfärrar överstyrelsens majoritet — ehuru detta timantal är högre än för de båda andra föreslagna praktiska linjerna! Majoriteten resonerar:

»Denna minskning av det teoretiska lärostoffet synes i föreliggande fall vara desto betänkligare ur synpunkten av den allmänbildning, som linjen skall skänka, som de praktiska ämnena å linjen till sin natur äro sådana, att de i högre grad än de praktiska ämnena å övriga linjer torde vara att betrakta som övningsämnen, vilka framför allt äsyfta bibringande av vissa färdigheter. Den allmänt intellektuella skolning, som undervisningen i realskolan har som en huvuduppgift att bibringa och som den enligt överstyrelsens mening bör bibehålla som en huvuduppgift, torde bliva svagare tillgodosedd än å övriga linjer.»

Överstyrelsens majoritet fastslår således utan att blinka den dock väl något förlegade uppfattningen att *veta* har större bildningsvärde än *kunna*, åtminstone när det gäller det speciellt kvinnliga arbetsområdet i familj och samhälle! Vidare har denna majoritet tydligen också en särskild måttstock på de teoretiska ämnenas bildningsvärde — antagligen i omvänd proportion till deras användbarhet i det praktiska livet! Hushållslinjen skulle, som antytts, i åtskilliga teoretiska ämnen få högre timantal än de andra praktiska linjerna, högre än *båda* i såväl kristendom som modersmålet och historia, och *sju* timmar i biologi och hälsolära gent emot *två* timmar på någon av de andra linjerna. Handelslinjen har högre timantal i geografi och fysik men ingen kemi, den tekniska linjen högre timantal i matematik, fysik och kemi men lägre — utom i biologi — i engelska. Allt som allt har den husliga linjen 5—6 veckotimmar mera teoretiska ämnen än någon av de båda andra linjerna. Allt enligt den i överstyrelsens utlåtande intagna tabellen.

I annat sammanhang utlämnar överstyrelsen i ett obehövt ögonblick sin verkliga måttstock i full belysning, då den bemöter farhågan för att de praktiska linjerna skulle bli avstjälningsplats för svagare elever i den teoretiskt lagda skolan, genom att hävda »att varken handelslinjen eller den tekniska linjen kan anses särskilt *lätt*.»¹⁾ Det lägre bildningsvärdet i biologi, historia och modersmålet, jämfört med matematik eller främmande språk skulle väl ligga däri att särskilt biologien är lättare! I annat fall borde väl det högre timantalet för de teoretiska ämnena på hushållslinjen i någon mån ha kompenserat för den bristfällighet ifråga om »allmänt intellektuell skolning» som övning i det speciellt kvinnliga praktiska arbetet ej kan uppväga i samma grad som verkstads- och kontorsarbete — enligt överstyrelsens mening.

¹ Kursiv av motionären.

Ett ämnes bildningsvärde i det moderna samhället beror emellertid på helt andra omständigheter. Det praktiska ämnet hushållslära innebär undervisning såväl i näringsfysiologi som i ekonomi, och i den mån Sveriges blivande husmödrar i övervägande antal kunna komma i åtnjutande av god praktisk handledning häri, i samma mån komma levnadsförhållandena upp på ett betydligt högre plan. En klok hushållning, som bara inbesparade en eller annan procent av de svenska hemmens onödiga utgifter, skulle säkerligen ett par gånger om betala hela kostnaden för denna praktiska ungdomsskola. Och för folkhälsan i landet skulle betydelsen säkerligen bli lika stor som för landets ekonomi.

Det är således minst lika viktigt att söka få denna praktiska linje till stånd som någon av de övriga. Det är helt förfelat, då överstyrelsen söker leda alla flickor med behov av något högre allmänbildning till handelslinjen i den praktiska realskolan eller till den teoretiskt inriktade realskolan med möjlighet till praktiska kurser efteråt. Den har ju själv i annat sammanhang påvisat lämpligheten för att inte säga nödvändigheten av att de unga från mycket tidiga år inriktas på den praktiska utbildningen för sin levnadsbana. Och den kommunala flickskolan, om vilken också talas i överstyrelsens utlåtande, kommer den kvinnliga ungdomen från folkets breda lager sällan eller aldrig i kontakt med. Den har skapats för andra samhällsgrupper.

Det mest vägande skäl överstyrelsens majoritet anför mot den husliga linjen är att den föreslagna praktiska utbildningen ej skulle bli nog stark. Dock lära av de 13 kollegierna i högre folkskolor för huslig ekonomi sju ha uttalat sig för de sakkunnigas förslag, vilket väl innebär att den bästa erfarenhet och sakkunskap som står till buds i landet anser sig kunna godkänna den i en sådan skola meddelade praktiska utbildningen. För övrigt torde det inte möta allt för stora svårigheter för Kungl. Maj:t att omedelbart få till stånd en överarbetning av de sakkunnigas kursplaner, som stärker den praktiska utbildningen högst avsevärt. Den nödvändiga tiden kan utan större skada för »allmänbildningen» tagas av det väl tillmätta timantalet för andra språket (13 timmar mot tekniska linjens 4).

Vad kursplanerna beträffar kunde det också lämpligen tagas under övervägande, huruvida inte andra språket borde göras frivilligt på båda de nämnda linjerna. De som orkade och ansågo sig behöva två främmande språk, kunde då taga dem, under det att några timmar även på den tekniska linjen skulle kunna läggas till de praktiska ämnena, om så ansåges lämpligt.

Av stor betydelse bleve också en mera praktisk och förnuftig läggning av vissa teoretiska ämnen än i den nuvarande realskolan. Historieundervisningen borde lägga huvudvikten på den ekonomiska och sociala utvecklingen, som för näringslivet och den allmänna medborgerliga uppfostran har ett väsentligt högre bildningsvärde än den traditionella politiska historien. Då kunde också inte bara nationalekonomi och statskunskap utan också geografin slås ihop med historien till ett ämne, medborgarkunskap, eftersom

närings- och kulturgeografien är av så mycket större betydelse än övriga delar av ämnet, av vilka det oundgängligaste väl kunde komma med i den naturvetenskapliga undervisningen. Genom denna ämneskoncentration skulle otvivelaktigt större effektivitet vinnas av undervisningen. Den allmänna kultur- och medborgarbildningen skulle säkert också vinna på om litteraturläsningen koncentrerades omkring verkligt levande och betydande klassisk och modern litteratur, med undanskjutande av de litteraturhistoriska synpunkterna och undvikande av läxförhör. Härigenom kunde den blivande kulturmedborgaren bli verkligt intresserad för den stora litteraturen och redan i ungdomsskolan få en säker grund lagd för goda vanor ifråga om livsintressena och deras fördjupande på den från förvärvsarbete lediga fritiden. Dessa allmänna bildningsvärden vore säkerligen lika betydelsefulla som de »svåra» ämnenas »allmänt intellektuella skolning».

Den anmärkningen kunde också framföras mot de sakkunnigas och överstyrelsemajoritetens förslag, att den praktiska realskolan borde ta hänsyn till andra utbildningsbehov än för handel, verkstadsarbete och det husliga livet. Naturligtvis borde i olika landsdelar också sörjas för deras befolknings speciella utbildningsbehov i för denna särskilt betydelsefulla näringsgrenar. Likaså borde en särskild jordbrukslinje från början kunna upprättas vid en hel del realskolor.

Detta är visserligen riktigt, men allt kan och behöver inte göras på en gång. Det är emellertid högt på tiden att genast göra *något*. Det är nu fem år sedan riksdagen begärde den nu föreliggande utredningen, och med det ej allt för brinnande intresse, varmed myndigheterna behandlat denna sak, är det inte rådligt att bara fortsätta med utredningar. Inte minst den permanenta ungdomsarbetslösheten kräver omedelbar handling åtminstone med igångsättande av försök i stället för bara diskussioner och bordläggningar. De sakkunnigas och överstyrelsens utredningar och förslag äro också i väsentliga delar så förtjänstfulla att riksdagen visst kan överlämna åt Kungl. Maj:t att utarbeta bestämmelser för en organisation av den praktiska realskolan, som genast tillåter intresserade kommuner att göra försök med denna skolform.

Fortsatt utredning av de i samband med denna praktiska ungdomsskolas vidare utveckling stående problem är ofrånkomlig och bör inte uppskjutas. Den kan emellertid fortgå under de försök som göras och ha god erfarenhet av det i samband därmed utförda arbetet.

Med stöd av vad jag sålunda anfört hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta att i enlighet med av Kungl. Maj:t utfärdade närmare bestämmelser, på grundval av 1927 års skolsakkunnigas och överstyrelsens förslag och med beaktande av här framförda synpunkter, medgiva de kommuner som så önska att upprätta fyraåriga praktiska realskolor på den sexklassiga folkskolan, fristående eller i samband med de redan befintliga allmänna realskolorna;

samt att ett anslag om 1,000 kronor måtte ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för vidtagande av åtgärder för anordningar av praktisk realexamen vid under nästa år eventuellt upprättade praktiska realskolor.

Stockholm den 18 januari 1932.

Oscar Olsson.

I motionens syfte instämma:

<i>Rickard Sandler.</i>	<i>Rickard Lindström.</i>	<i>Anders Örne.</i>
<i>David Norman.</i>	<i>Ivar Vennerström.</i>	<i>Olof Olsson.</i>
<i>N. S. Norling.</i>	<i>Eliel Löfgren.</i>	
